



KUPIL TI BOM SRČECE Z ZRCALOM.....

....ako dojdeš na proščeje, a ti meni kojeka z husarom. Unda te bom peljal na ringišpil, de se bomo vrteli, a ja te bom lovil na niholki i vrtel. Peljal te bom na gverc z ledom i ako bodo tam tvoj japa, prosil bom jih da mi te dajo za ženo.

Tak so se negda puce i dečki spominali kak bo na proščejo. To so bili prvi koraki k vugledom i snobokom.

A mi deca, komaj smo čakali ka dobimo nekaj drobni penez, ka si kupimo medejake i sladoled. Ako pak so došli tetec iz Pustakovec, oni so imeli biciklina, unda pak smo se lefko vučili voziti biciklina po gruntu, ali pod ruštom ali pak prek rušta.

Tak je to negda bilo v Međimurjo na Ivaje, Forjanovo, Đurđevo, Magdaleje ali pak šteri drugi svetek, da so se služila proščeja.

Rodbina se neso posebno pozavala, jer se več znalo što ide skupa. Nanovo se je zvala friška rodbina, ali od snehe ali zeta.

Si, osim kuharice išli so k meši. Okoli cirkve bili so licitari, ringišpilji, razni kramari.

Moški so išli na gverc z ledom k licitarom pod beli štand, ali pogledat kakvo kosišče, bruse ali klepača, ženske so si pogledali kaj je novega pri kakvi krami, deca so šterčila za sladoled ali cukora. Mladi so se drugač ravnali.

Bil je dober obed, posleje južina, i onda so se pod večer rodbina razišla.

Sakomu međimurcu je to ostali globoko vtisjeno v srce i pamet i toga se navek lepo zmisлил, kuljko je samo lepih dogodkov završilo z ženidbo.

Velenjčani smo probali to napraviti i pokazati prijateljem, deci i velenjčanom, kak je to zgledalo.

Šteri smo se toga prijeli da pokažemo, imeli smo puno brige kak to bo od ljudi sprejeto. Sobota je bil pravšnji den za to, a bilo je čak i lepo vreme. Mužikaše smo imeli, došla je rodbina iz spodnjega Veleja, Šoštanja pa čak i z Međimurja je došla. Se smo pokazali kaj smo znali, a ljudi je bilo tuljko kak na pravem proščeju.

Prijatelj Franc z šterim sam si spil žganico, rekel mi je kak se najempot sega zmisлил kak je bilo pri njim v Prekmurju. Za vinec kostaja bil bi dal pol plače, a za međimurske kolače drugo polovico. Ivek šteromo se dopal plac de je bila priredba, skorom se plakal, ka je poslušal pesem »Vehni vehni fijolica«, stopram narodne nošnje... Slavek pak mi je rekel zakaj nismo imeli predik mešo.

Se sam si jo to zapisav i zapamtil, pak bom drugo leto ako Bog da i to z mojo ekipo složil.

Zato rodbina i prijatelji dojdite i drugo leto na proščeje v Veleje.

*Rodbino je pozval i proščeje služil
Matija Blagus Đurkanov*

»NA PROŠČEJE V VELEJE«

Proščeje je bil praznik, ki so ga v Međimurju z veseljem pričakovali tako odrasli, kot otroci. Na praznično nedeljo, navadno je takrat praznoval zavetnik vaške cerkve, so se vaščani odpravili v cerkev, kjer so se pokorili svojih grehov. Po maši, pa so se pred cerkvijo družili s svojci in prijatelji ob pijači (gvercu), dobrem pecivu in stojnicah suhe robe, lectarji, otroci pa so takrat dobili nove igrače in od veselja vreščali na vrtljaku. Po veselem druženju pa so se lačni odpravili domov na kosilo.

Na najlepši in najtoplejši dan letošnje jeseni je oživel sicer eden bolj osamljenih atrijev v Velenju. Kulturno društvo Međimurje oz. večji del članov se iz dogodka v dogodek trudi, da bi bile njihove priredi-



tve zanimive ne samo za međimurce, ampak tudi ostale velenjčane. Zato so letos prvič, ob podpori Mestne občine Velenje in Javnega sklada za kulturne dejavnosti, organizirali praznik, ki so ga, in ga še v Međimurju praznujejo ob praznikih zavetnikov vaških cerkva, predvsem pa je Proščenje praznik družine.

Dogodek so naslovili Međimursko proščeje in vse Velenjčane pred atrij bivšega Rudnik puba povabili s sloganom »Na međimursko proščeje, dojdite v Veleje!« Z obljubo, na pester program, okusno kulinariko in podoživetjem starega praznika, so 26. oktobra zgodaj zjutraj postavili stojnice, ozvočenje in ob 9. uri pričeli s programom.



Poleg tamburašev in plesalcev folklore KUD Međimurje so program krojili še prijatelji društva, ki so prispeli iz Hrvaške, članice Udruge Pesma iz občine Donji Kraljevec iz Međimurja, iz Ljubljane so prišle članice Hrvatskega kulturnega društva Ljubljana (sekcija ročnih del), iz Šaleške doline pa so prišli člani in članice Šaleškega folklornega društva Koleđa in plesalci in plesalke folklorne Šoštanjskih Oglarjev. Nastopajoči so prikazali plese tako iz Međimurja, kot iz Slovenije, pevke iz Udruge Pesma so poleg zapetih prikazale tudi šaljivo prikaz međimurskih pesmi. Člana KUD Međimurje sta zapela kosovsko in cigansko pesem. Da pa ne bi pozabili, da smo v Šaleški dolini,

so člani folklornega društva Oglarji iz Šoštanja prikazali plese iz naše, torej Šaleške doline.

Številni obiskovalci so si to sobotno dopoldne lahko ogledali stojnice, na katerih so bila prikazana ročna dela članic Hrvatskega kulturnega društva Međimurje. Ljubica Ilijaš iz Međimurja je predstavila svoje ročno poslikane izdelke za vsakdanjo rabo, manjkali niso niti lectarji, z zanimanjem so si ogledali tudi pletenje košar iz šibja in najslajša stojnica pa je bila vsekakor stojnica članic KUD Međimurje kjer je kaj kmalu zmanjkalo vseh sladkih in slanih dobrot. Seveda pa ne gre pozabiti omeniti tudi slikarjev, članov Društva Šaleških likovnikov (Saliha Biščića, Oskarja Sovinca in Franca Klanferja), ki so vse dopoldne neutrudno slikali.

Na koncu sončnega dopoldneva so obiskovalci ugotavljali, da bi bilo dobro dotični atrij večkrat obremeniti s kakšno prireditvijo in morda z imenom... pa bi ga morda posvojili kar međimurci in vas naslednje leto povabili na proščeje na »Međimurski atrij«.

Tekst: Vanja Blagus

Mala galerija utrinkov z našega proščenja:



Tak jih je lepo videti...



Naše puce v puni opravi...



Udruga "PESMA" iz Dolnjega Kraljevca



Naši mužikaši se pripravljajo



Naš dobri duh za kulinariko, naša Irena



Gosti i rodbina...



Pri licitaru...



Naša Vanja - vodja prireditve



Umentik pri ustvarjanju



Vesna in Marijan, romantika...



Koleda, koledniki...



Gorenjski plesi in Koleda



Vanja: Koleda, naj vas predstavim...



Oglarji, mi smo na vrsti...



Predstavitev Oglarjev



Oglarji, moško opravilo



Tudi tako znamo...



Tak smo negdaj veša prale...

Avtor vseh posnetkov: Marko Glavaš



Tonček, njegove šibe i košare...



To smo bili mi, draga rodbina i prijatelji!

PO POTEH ŠALEŠKEGA GODCA

Koncert posvečen Miletu Trampušu

Minilo je leto dni, ko nas je zapustil Mile Trampuš, vodja naše tamburaške sekcije. Pri nas je deloval 6 let in je zapustil neizbrisno sled pri poučevanju, pisanju priredb in glasbenih prireditvah za folkloro.

Na koncertu, v soboto 23. novembra, katerega je pripravilo Šaleško folklorno društvo Koleda, kjer je bil Mile član preko 45 let, so nastopale folklorne skupine kjer je Mile sodeloval kot glasbenik ali umetniški vodja. Tako so poleg organizatorja nastopali še Folklorna skupina KUD Grifon iz Šempetra v Savinjski dolini, Folklorna skupina društva upokojencev Naklo in naša folklorna skupina KD Međimurje.

V skoraj dvournem programu na odru Kulturnega doma Velenje so se zvrstile glasbene prireditve Mileta in večina odrskih prireditev Neve Trampuš.

Naša folklorna skupina je nastopila z spletom međimurskih plesov, in sicer »Međimurski lepi dečki«, glasbene prireditve Mileta Trampuša in odrske postavitve Neve Trampuš in pri tem požela velik aplavz občinstva v polni dvorani.

Predsednik društva Matija Blagus Đurkanov je v pogovoru z napovedovalko Tatjano povedal, kako šele sedaj vidimo, kdo je deloval v našem društvu in smo na to zelo ponosni.

Večer je minil v zelo čustvenem naboju vseh nastopajočih in gledalcev v dvorani.

Zapisal: Matija Blagus - Đurkanov, predsednik KD "Međimurje" Velenje



Mile...Preprost, skromen človek, vedno predan glasbi in Koledi. Igral je na veliko instrumentov, pisal nepozabne priredbe. Na mnoge je prenesel znanje in ljubezen do ljudske glasbe.

Bil je dober vodja in dober učitelj. Ure in ure je preživel na vajah, ob tamburaših in godcih, rad pa je poprijel za "svoja" glasbila na plesnih vajah. Vedno je bil ponosen na svoje Kolednike. Bil nam je v oporo in nas spodbujal s svojimi dobrimi in "očetovskimi" nasveti.

Spomin na Mileta nikoli ne bo zbledel, vedno se ga bomo spominjali kot velikega člana naše folklorne družine Kolednikov.

Rok Vovk, predsednik Šaleškega folklornega društva Koleda

Milan Trampuš, prvi učitelj Tamburaškega orkestra Petrovi tamburaši. Prav Mile je bil tisti, ki nam je približal ta del glasbenega sveta. Na tedenskih vajah nas je učil osnov igranja na tamburice, pravilne drža instrumenta, držetrzalice, tehnike igranja. Z njim smo se naučili prvih skladb, in sicer spleta Belokranjskih plesov, ki so jih takrat postavili plesalci folklorne skupine Grifon Šempeter. Napisal je tudi odrsko

postavitev za Štajerske plesе, ter poskrbel za popolno prenovo glasbenih spremljav za vse splete plesov, ki jih izvajajo folklorniki

Folklorna skupina KUD Grifon

"Zakaj misliš da ja ne bi znal igrati međimurske pesmi?" Vzel je v roke gosli in mi zaigral "Vehni, vehni fijolica". Gosli so zacvenketale kak negda Čeheko-ve, gosle negdašnjega najboljšega međimurskega primeša. Od unda dalje, saka međimurska pesem, štero je Mile igral, nas je vrnula v rodno Međimurje i rano mladost.

Ali bo nešči znal negda tak igrati, kak je to Mile Trampuš?

Matija Blagus, predsednik KD Međimurje, Velenje

Mile je bil z našo skupino kot gostujoči glasbenik (violinist, kontrabasist) na nekaj nastopih v domovini in na štirih daljših gostovanjih v Ukrajini, na Poljskem, Portugalskem in Nizozemskem, poleg tega pa je napisal tudi zelo odmevno glasbeno priredbo koroških plesov iz Podjune in Mežiške doline, s katero se je naša folklorna skupina med drugim uvrstila med 8 izbranih folklornih skupin na državno srečanje v Bel-tincih leta 2004.

Folklorna skupina DU Naklo



"Zakaj misliš da ja ne bi znal igrati međimurske pesmi?"



Nela Trampuš in častni gostje



Nastop njegovih varovancev - KD "Međimurje" Velenje

ZAKLJUČEK FESTIVALA NAJBOLJŠIH FOLKLORNIH SKUPIN SLOVENIJE V SEŽANI

Po uspešno izpeljanem prvem delu festivala najboljših folklornih skupin Slovenije *Le plesat me pelji poleti v Beltincih*, je Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) v soboto, 19. 10. 2013, v Kosovelovem domu v Sežani izvedel še drugi del festivala, na katerem so se predstavile odrasle folklorne skupine, ki poustvarjajo plesno in z njim povezano izročilo oziroma oblikujejo svoj program na nov in inovativen način.

Pred nabito polno dvorano so se predstavile Folklorna skupina ŽKUD Tine Rožanc, Ljubljana, Mladinska folklorna skupina Podkev, KTD Miklavž pri Ormožu, Akademsko folklorna skupina France Marolt, Ljubljana, Folklorna skupina Dragatuš, Akademsko folklorna skupina Ozara, Kranj, Folklorna skupina Leščeček, KD Slavko Osterc, Veržej in Folklorna skupina Židan parazol, Ljubljana.

Strokovna žirija v sestavi Petra Nograšek, Branka Moškon in Klavdija Žabot je podelila dve zlati priznanji s pohvalo, in sicer Folklorni skupini Leščeček, KD Slavko Osterc iz Veržeja (vodja skupine: Marko Rus) za kvalitetno delo skupine in Folklorni skupini Židan parazol iz Ljubljane (vodja skupine: Tjaša Ferenc) za zanimiv prikaz vsebine.

Kot gosti prireditve, ki jo JSKD pripravlja skupaj s Kulturnim društvom Kraški šopek in Kulturnim društvom Borjač iz Sežane, so nastopili še Otroška folklorna skupina Val OŠ Koper, Hrvaško kulturno društvo Međimurje, Velenje in KUD Petar Preradović, Đurđevac.

Osrednja folklorna prireditev *Le plesat me pelji* je namenjena predstavitvi zanimivih programov odraslih folklornih skupin, izbranih na podlagi strokovnega ogleda regijskih srečanj odraslih folklornih skupin. Program zanje sta pripravili državni strokovni spremljevalki Neva Trampuš in Nina Volk, in sicer na podlagi ogleda sedmih regijskih srečanj odraslih folklornih skupin, ki so v letu 2013 potekala v Bohinju, Izoli, Lendavi, Makolah, Zagorju, Mežici in Krškem.

V letu 2013 bo najeminentnejša državna prireditev v okviru folklorne dejavnosti – drugi del državnega srečanja odraslih folklornih skupin – potekala v Kosovelovem domu v Sežani, in sicer 19. oktobra 2013. Program zanje sta pripravili državni strokovni spremljevalki Neva Trampuš in Nina Volk, in sicer na podlagi ogleda sedmih regijskih srečanj odraslih folklornih skupin, ki so v letu 2013 potekala v Bohinju, Izoli, Lendavi, Makolah, Zagorju, Mežici in Krškem. Izbrali sta skupine, ki ju bodo s svojimi predstavami najbolj navdušile – v Sežani bo torej mogoče videti cvet slovenske folklorne dejavnosti – ob tem pa se bodo vsi, ki jih folklorna dejavnost posebej zanima, lahko udeležili tudi zanimivega seminarja, na katerem bo v različnih sklopih govora o plesu, petju, godčevstvu in oblačilni dediščini.

JSKD prireditev pripravlja skupaj s Kulturnim društvom Kraški šopek in Kulturnim društvom Borjač iz Sežane, slednje bo ob prireditvi pripravilo razstavo, ki bo opozorila na pomen raziskovalnih prizadevanj in razmišljanj o odnosu do dediščine. Poleg tega na prireditvi, na kateri si obetamo preplet preteklosti s sodobnostjo, pričakujemo posebne goste iz Hrvaške in posebne goste s Slovenije. Hkrati si prvič na tovrstni prireditvi nadajamo, da bo izbrane programe spremljala strokovna žirija, ki bo odločala o podelitvi posebnih priznanj in pohval. Mnogi si jih zaslužijo, besedo zahvale tudi domačini, ki zadnjih letih aktivno sooblikujejo razvoj folklorne dejavnosti na Slovenskem in so dejavno pristopili k izvedbi samega projekta.

IZBRANE SKUPINE ZA REDNI PROGRAM

Mladinska folklorna skupina Podkev, KTD Miklavž pri Ormožu

AH, TA LUNA

Vodja skupine: Leonida Novak, avtorji odrske postavitve: Leonida Novak in člani skupine

Folklorna skupina Židan parazol, Ljubljana

BOGU V ČAST, LJUDEM V POMOČ

Vodja skupine: Tjaša Ferenc, avtor odrske postavitve: Tomaž Simetinger

Akademsko folklorna skupina France Marolt, Ljubljana
PLESI MEŽIŠKE DOLINE
Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Tomaž Simetinger

Folklorna skupina Leščeček, KD Slavko Osterc, Veržej
KAK JE HLOPEC DEKLO SÜKA
Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Marko Rus

Folklorna skupina Dragatuš
V CESTNIKOVI DELAVNICI
Vodja skupine: Tadej Fink in Matej Banovec, avtorji odrske postavitve: člani skupine

Akademsko folklorna skupina Ozara, Kranj
ŠENTJERNEJSKA OHCET
Vodji skupine: Domen Pipan in Barbara Rozman, avtor odrske postavitve: Brane Šmid

REVIALNI PROGRAM

Folklorna skupina Matija Gubec, Karlovac (Hrvaška)
Hrvaško kulturno društvo Međimurje, Velenje
Otroška folklorna skupina Val, Osnovna šola Koper

(Povzeto po programskem letaku JSKD Območna izpostava Sežana)



Kot smo že pisali v Štrekarju so naši tamburaši in folklorna skupina, kot najboljša skupina na regijskih tekmovanjih etničnih skupin, dobila povabilo na državno srečanje folklornih skupin Slovenije v Sežano.

Srečanje je bilo 19. oktobra in sicer v Kosovelovem domu. Srečanje je potekalo pod naslovom "Le plesat me pelji" v organizaciji JSKD Območna izpostava Sežana.

Na srečanju je nastopilo 7 folklornih skupin iz raznih delov Slovenije, katere so se na to prireditev uvrstile iz regijskih tekmovanj. Naše društvo je bilo povabljen v revijski del, kot eno od najboljših v regijskem tekmovanju etničnih folklornih skupin. Poleg našega društva v te revijski del je bilo povabljen še KUD Petar preradović iz Đurđevca R.Hrvaška.

Naša Neva je skupino vrhunsko pripravila, kar so nam priznali rudi organizatorji in strokovnjaki . Taki nastopi imajo zelo pozitiven naboj in motivacijo za nadaljnjim delom folklore in tamburašev.

Zapisal: Matija Blagus - Đurkanov, predsednik KDM Međimurje

Par sličic z revijskega nastopa v Sežani





Predstavniki hrvaških društev pri predsedniku DZ

Predsednik Državnega zbora Janko Veber je danes, v ponedeljek, 2. decembra 2013, sprejel predstavnike Zveze hrvaških društev v Sloveniji. Srečanja so se udeležili Petar Antunović, predsednik Zveze hrvaških društev v Sloveniji, Mijo Stanko, predsednik Hrvaškega kulturnega društva Medžimurje Ljubljana, Đanino Kutnjak, predsednik Hrvaškega kulturnega društva Pomurje, Vladimir Pobežin, predsednik Hrvaške kulturne udruge Novo Mesto, Matija Blagus, predsednik Kulturnega društva Medžimurje Velenje, in pa Marinić Josip iz Hrvaškega društva Ljubljana.

Predstavniki hrvaških društev so predsedniku Državnega zbora uvodoma predstavili njihovo delovanje, pri čemer so kot najpomembnejšo izpostavili skrb za ohranjanje kulture in materinega jezika. V nadaljevanju pogovora so predsedniku Vebru predstavili tudi prizadevanja za pridobitev statusa hrvaške manjšine, prav tako pa problematiko financiranja posameznih društev in trajnejše rešitve prostorskega vprašanja.

Predsednik Državnega zbora je predstavnikom društev povedal, da bo v prihodnjih dneh v Državnem zboru na uradnem obisku gostil predsednika Sabora Josipa Leka. V zvezi z izpostavljeno pobudo za pridobitev statusa narodne manjšine je pojasnil, da je s pobudo seznanjen, da pa, kot je obveščen, na Državni zbor še ni bil naslovljen ustrezen formalnopravni predlog za spremembo Ustave Republike Slovenije. Glede financiranja je poudaril, da je Državni zbor pred nekaj dnevi, 27. 11. 2013, sprejel Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017, s katero so za navedeni večletni okvir določena tudi predvidena finančna sredstva za zagotavljanje pogojev za kulturno dejavnost in ustvarjalnost različnih skupin. Med skupinami so posebej navedeni tudi pripadniki skupnosti, navedeni v Deklaraciji Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, pa tudi druge različne manjšinske etnične skupnosti in priseljenci.

Predsednik Državnega zbora je izpostavil tudi pomen ponovno ustanovljenega Sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, ki se je v oktobru 2013 sestal na ustanovni seji, ter sogovornikom zaželel, da bi tudi prek svojega sodelovanja s Svetom našli ustrezne odgovore na izzive, s katerimi se soočajo.

(Vir: Urad predsednika DZ za stike z javnostjo)



O Međimurju, njegovim gradovima i općinama

Općina Donji Kraljevec



Općina se sastoji od 6 naselja, to su: Donji Hrašćan, Donji Kraljevec, Donji Pustakovec, Hodošan, Palinovec i Sveti Juraj u Trnju. Po posljednjem popisu stanovništva iz 2001. godine, općina Donji Kraljevec imala je 4.931 stanovnika, raspoređenih u 6 naselja.

Najpoznatija povijesna osoba koja vuče korijene iz Donjeg Kraljevca zasigurno je Rudolf Steiner, utemeljitelj Goetheovog instituta, osnivač antropozofije, filozof i književnik. Steinerovo učenje o djetetu i odgoju danas se primjenjuje u više od 800 "Waldorfskih" škola



Dr. Rudolf Steiner

široj svijeta, mnoštvu vrtića i ima sve više sljedbenika. Dr. Rudolf Steiner umro je 30. ožujka 1925. u Dornchu u Švicarskoj.

Prvi se puta u povijesti današnji Donji Kraljevec kao mjesto izrijekom spominje 1467. godine u popisu trgovišta i sela u Međimurju. Spominje se kao kraljevski posjed, ustvari kao posjed kralja Matije Korvina.

Mjesto se inače spominje u odnosu spram ostalih većih naselja razmjerno kasno, tek u 17. stoljeću kao marof (alodium) obitelji Zrinski.

Godine 1698. bilježi se da je u selu postojala drvena kapela Marije Magdalene, a oko kapele maleno ali dobro ograđeno groblje. Tih godina Kraljevec ima samo 11 kuća, no 1771. već ima 62 kuće i 483 žitelja.

Najveći dio tadašnjeg Čakovečkog vlastelinstva bilo je u najmu Fridriha Lamberg. Međutim već 1673. godine kralj Matija Korvin je kompletno Čakovečko vlastelinstvo prodao Ivanu Ernuštu Hampu. Iz te činjenice vrlo vjerojatno izvire i ime Donjeg Kraljevca. Desetak godina kasnije, točnije 1478. spominje se naselje Kralowecz, a 1638. spominje se Alsó Kralóc (Also Kraloc) ili Dolnyi Kralevecz kao mjesto gdje se nalazi marof grofova Zrinskih. Godine 1844. Donji Kraljevec je imao čak 142 porezna obveznika, od kojih su samo njih 28 bili kmetovi.

Dakle, veliki broj kmetova uspio je u međuvremenu iskoristiti mogućnost otkupa kmetских obveza koju su uveli grofovi Feštetići kada su 1791. godine kupili Čakovečko vlastelinstvo. U mjestu je djelovalo čak 22 obrtnika i trgovaca.

Katastrofalni požar pogodio je Donji Kraljevec 23. travnja 1934. godine i za duže vrijeme poremetio normalni život u mjestu. Oko 14 sati pojavio se plamen u zapadnom dijelu mjesta. Zbog jakog vjetrova plamen se naglo širio. Već nakon dvadesetak minuta gotovo 70 kuća našlo se u plamenu. U požaru je do temelja opustošen dobar dio mjesta.



Bila je to katastrofa kakvu Međimurje nije upamtilo. U plamenoj stihiji koja je harala čitav dan, izgorjele su kuće i gospodarski objekti s kompletnim inventarom i stokom čak 118 kućegospodara. Uništeno je ukupno 373 stambenih i gospodarskih objekata. Preko 700 ljudi ostalo je bez krova nad glavom. Dobar dio njih nije spasio

ništa drugo osim onoga što je imao na sebi. Dvadeset ljudi je ostalo slijepo, a mnogi su zadobili teške opekline i dugo se liječili po bolnicama. Na sreću nitko nije poginuo jer je vatra izbila po danu. Šteta je bila procijenjena na ondašnjih ogromnih 3 milijuna dinara. Najtragičnije je bilo to što su samo 4 gospodara imala osiguranu svoju imovinu i to na minimalnu svotu.

Donji Kraljevec, za mađare Murakiraly, razvio se već otprije u pravo općinsko središte, i poradi svoga položaja i poradi činjenice što leži uz međunarodnu prugu, sagrađenu prvu u Hrvatskoj, 1860. godine.

Kraljevačka je željeznička postaja tako postala zarana sudbinsko rastajalište, za odlaska vu tabor daleke 1914., ili pak u novije doba, na štreku, prema zapadu. Pruga je uistinu obilježila Kraljevec, ona je njegova žila kucavica, prozor u svijet.

Danas je Donji Kraljevec jače industrijsko središte donjega Međimurja. U njemu djeluju ili su djelovali



Končar-feromont (tvornica transformatorskih kotlova), DRAM (poduzeće za preradu drveta), Hladnjača i sušara čakovečkog Agromeđimurja, Čakovečki mlinovi te niz tvrtki: HORVAT d.o.o. (voćarstvo i povrćarstvo), Met-al-go (proizvodnja alata za brizganje, štancanje i ekstrudiranje), Pekara i slastičarna CVEK, BETAPLAST (proizvodi od betona), TEHNIX (proizvodnja i projektiranje visokotlačnih uređaja za pranje), TRGOMIX (proizvodnja bezalkoholnih pića), TONI (otkup kukuruza i trgovina ugljenom), Mesnica KIS, pa bačvar, staklar, keramičari, idr.

Razvijena je trgovina i ugostiteljstvo.

U Donjem Kraljevcu je zdravstvena ambulanta, ljekarna, banka, pošta, osnovna škola. Dobrovoljno vatrogasno društvo među najstarijima je u Međimurju, osnovano 1889. godine, a nogometni klub Kraljevecčan "38 u nazivu ima respektabilnu godinu otkad djeluje. Tu su još košarkaši i Kulturno umjetničko društvo, Puhački orkestar Donji Kraljevec. Kada je riječ o kulturi, svakako treba spomenuti da je 1947., odmah nakon uvođenja struje u D.Kraljevcu, počeo radom mjesni kino, te da je 1957. otvorena knjižnica i čitaonica, kojom su se koristili čitatelji čak 19 okolnih sela.

Speedway stadion "Milenium" izgrađen je 2005.

godine isključivo za organizaciju speedway utrka.

Kapacitet stadiona je 5000 sjedećih mjesta; 2010.

gradi se tribine na oba zavoja za 10 000 gledatelja.

Staza je dužine 305 m mjereno 1 m od unutarnjeg

rubu, unutar koje se nalazi mala staza namijenjena

vozačima od 12-16 godina u klasi od 80 ccm.

Ograda staze u zavojima obložena je zračnim

jastucima dužine 120 metara što pridonosi

sigurnosti vozača na stazi, te ublažavaju posljedice

padova, a omogućava vozačima vrhunske vožnje i

pretjecanja bez straha od ozljeda. Boksevi (prostor

za vozače tijekom) natkriveni su u sastavu tribina, te je moguć nesmetan pogled na aktivnosti vozača

u boksu za vrijeme utrke, a vozačima omogućava maksimalan komfor, od wc-a i tuševa s toplom

vodom, velikog parkirališta za kombije i autodomove te posebnog prostora za pranje motocikala.

Stadion posjeduje FIM licencu, te je po mnogima najljepši speedway stadion u Europi koji omogućuje i

posjeduje sve elemente potrebne za organizaciju kvalitetnih i visoko rangiranih utrka (FIM i UEM pr-

venstava). Osim za vozače, stadion je prilagođen gledateljima, te im pruža osim uzbudljivih vožnji za

vrijeme utrke, udobnost i osjećaj boravka u prirodi. Također je izgrađena VIP dvorana, na samom

ulazu u stadion, koja je namijenjena organizaciji VIP domjenka iza utrka, za sponzore, vozače i osoblje

utrke. Dvorana će biti površine 700 m², s kuhinjom i barom, sobama za sastanke međunarodnog žirija,

također prilagođena održavanju domjenka, večera, proslava i slično.



Spoštovane članice in člani! Zaradi obsežnosti gradiva bomo tokrat izpustili kulinarični kotiček, v naslednjih številkah našega glasil bomo opisali še preostala naselja iz sklopa općine Donji Kraljevec.

Zdravstveni nasveti: revmatska obolenja

Revmatska obolenja spremljajo bolečine v sklepih, ki so največkrat posledica degenerativnih sprememb v sklepih (prstov, zapestja, komolcev, ramen, kolkov in kolen), redkeje tudi vnetnih dogajanj. Povzročajo večjo ali manjšo togost telesa, oteženo gibanje, pogosto pa tudi otekle in boleče sklepe.

Artritis

Artritis je vnetno revmatsko obolenje, ki največkrat prizadene ljudi med 30. in 50. letom starosti. Za obolenje je značilno otekanje prizadetih sklepov, ki ga spremljajo bolečina, občutljivost in okornost, zlasti v jutranjih urah. Prizadeti predel je običajno topel in rdeč. Sčasoma lahko sklepi popolnoma otrdiijo. Pogosto so prizadeti prsti rok in nog, kasneje tudi gležnji, kolena, komolci in zapestja.

Lajšanje obolenja

Na voljo so zdravila za lajšanje revmatskih obolenj s protivnetnim delovanjem, ki olajšajo bolečino, zmanjšajo vnetje, obvarujejo oboleli sklep in tudi upočasnijo nadaljnji razvoj bolezni. Priporočljivo je, da se izogibamo nepotrebnim gibom obolelih sklepov in zmanjšamo telesno težo.

Strokovna pomoč bolnikom z artritisom

Pri zdravljenju artritisa je cilj lajšanje bolečine, umirjanje vnetja, ohranjanje gibljivosti in preprečevanje deformacij. Zdravljenje največkrat traja do konca življenja, pri njem morajo sodelovati bolnik, zdravnik in fizioterapevt. Strokovno pomoč lahko dobimo v specialistični revmatološki ambulanti Termah Krka Dolenjske Toplice, kjer poleg zdravnika specialista pri zdravljenju sodelujejo fizioterapevti s širokim znanjem in bogatimi strokovnimi izkušnjami.

Artroza

Artroza je najpogostejše degenerativno revmatsko obolenje, katerega posledica je postopen razkroj hrustanca (prožno tkivo, ki lajša gibanje kosti v sklepih), kar vodi v obrabo sklepa. Do obrabe sklepov lahko pride zaradi preobremenitve (nepravilna telesna drža, intenzivno ukvarjanje s športom, čezmerna telesna teža), navadno pa je posledica starosti. To obolenje večinoma prizadene hrbtenico, kolke in kolena.

Lajšanje obolenja

Na voljo so zdravila za lajšanje revmatskih obolenj. Priporočljivo je, da se izogibamo nepotrebnim obremenitvam in gibom obolelih sklepov ter zmanjšamo telesno težo.

Kako hitreje do specialista

Pri zdravljenju sta zelo pomembna izobraževanje in kompleksna rehabilitacija bolnika. Strokovno pomoč lahko dobimo v specialistični revmatološki ambulanti v Termah Krka Dolenjske Toplice. Pristop do bolnika je individualen, vsakega bolnika sprejme specialist, ki po temeljitem pogovoru o bolezni predpiše ustrezno terapijo. Postopke zdravljenja izvajajo fizioterapevti z večletnimi izkušnjami, ki bolnika poučijo tudi o tem, kako si lahko pomaga z masažo z ledom, hlajenjem in pravilnim razgibavanjem.

Kdaj moramo obiskati zdravnika?

Pri teh obolenjih se moramo najprej posvetovati s svojim osebnim zdravnikom. Obisk zdravnika je prav tako nujen:

- kadar bolečina v sklepih traja dalj časa (nekaj tednov ali celo mesecev) in nam otežuje gibanje,
- če čutimo bolečino celo v mirovanju,
- če opazimo otekanje udov in rdečino kože nad njim,
- če občutimo mravljinice.

Literarni kotichek

Pjesma u srcu

Zašto si prijatelju izgubio sjaj u očima?
Zašto nenaspavan lutaš tmurnim noćima?
Zar misliš, da je sve u pisanim pjesmama?
Ljepota se rađa u nama samima.

Nebrojeno puta si za nas se davao,
Tiho, neprimjetno dane nam krasio,
Tvoja dobrota srca nam grijala,
Tvoja pjesma nam duši prijala.

Voliš ljude neznane i znane,
Na svoj način lječiš naše rane,
Životnu pjesmu stkao si sa svima,
Ma ni sam neznaš, koliko nas ima.

Ne brini pjesniče, prijatelju moj,
Ti uvijek bljestiš u dobroti svoj,
Nije važna stopa, rječ i rima,
Pravi pjesnik pjesmu, u srcu ima.

Napisala: Ankica Vugrinec

Dragi člani, slavljenici v 2. polletju leta 2013!

Naj vam od srca v imenu IO KD "Međimurje" zaželim še veliko predvsem zdravih, čilih in srečnih let! Saj poznate tisto, kako smo voščili ko smo bili še čisto majhni:

»Ja sam mali miš

Koji nema niš'

Samo reči tri

Živio Ivek, Leon, Srečko i Branko ti!«

Ko sem napisal tisto "čisto majhni" sem moral paziti da ne napišem "mladi"! Ljubše mi je reči in napisati "ko smo bili mlajši", ker včeraj smo bili mlajši kot smo to danes in danes smo mlajši kot bomo to jutri.

Torej ostanite večno mlajši, še na mnoga leta!

Naša slavljenca – 50 let:

Jovan Ivan

Lukačić Branko

Naši slavljenici – 70 let:

Hranjec Ivan

Ivanović Leonard

Meh Srečko

Srečno, dragi člani – slavljenici!

IO KD "Međimurje"

VABILO!

KD »Međimurje« vabi vse mlade in po srcu mlade na sodelovanje v tamburaški in folklorni sekciji Kulturnega društva. Predhodno glasbeno znanje ali igranje na tamburico(e) ni ovira, posebej branje not. Prav tako predhodne folklorne izkušnje niso ovira! Če predhodnega znanja ali izkušenj nimate, bomo že poskrbeli z vztrajnimi vajami da boste dosegli ustrezno raven. Tamburaška in folklorna sekcija KD »Međimurje« skrbi za ohranjanje tradicijske glasbe in kulturnega izročila Međimurja. Nastopamo na folklornih prireditvah ki jih organizira »Festival Velenje«, Javni sklad za kulturne dejavnosti R. Slovenije, Javni sklad za kulturne dejavnosti MO Velenje, izmenjujemo si izkušnje in nastope z ustreznimi kulturnimi društvi... Smo ljubiteljsko društvo in na temu gradimo naš pristop in naše sodelovanje!

Kratek presek našega delovanja lahko pogledate na naših straneh: www.kdm.si, pišete lahko na naslov predsednika KDM: matija.blagus@gmail.com, lahko ga tudi pokličete za osebni kontakt na številko: 041-639838.

Vljudno vabljeni!

Predsednik KDM, Matija Blagus, s.r.

ŠTREKAR - Glasilo KD "MEĐIMURJE" Velenje

Izdajatelj: KD "MEĐIMURJE" Velenje, Jerihova cesta 1, 3320 Velenje

Matična številka 1053752, davčna številka 15597156, TRR 0242 60053785579 pri NLB Velenje

Povezave: <http://www.kdm.si>, e-mail: info@kdm.si

Glavni in odgovorni urednik: Matija Blagus

Uredniški odbor: Marija Kemec, Željko Kalšan, Vladimir Šafarić

Tisk: EUROGRAF d.o.o. Velenje, naklada 200 izvodov.